

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 32 0 Rs 361524 25 Rev
Sarajevo, 08.05.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Silvine Brković - Mujagić, kao predsjednice vijeća, Amire Sadović i Enise Bilajac, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužioca A.O. iz T., ulica M. H. U. br. ..., koga zastupa punomoćnica Sabina Čatović Hota, advokatica iz Sarajeva, protiv tuženih 1. Javne zdravstvene ustanove Univerzitetski klinički centar Tuzla, kojeg zastupaju Ajla Crnkić i Ervin Mujkić, uposlenici prvotuženog i 2. Z.R., zaposlenik prvotuženog, koga zastupa punomoćnik Bakir Pašić, advokat iz Tuzle, radi zaštite prava iz radnog odnosa, zaštite od diskriminacije i naknade nematerijalne štete, v.sp. 50.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 361 524 24 Rsž 2 od 22.11.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 08.05.2025. godine donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 1.705,00 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 361524 23 Rs 2 od 01.12.2023. godine i dopunskom presudom od 04.06.2024. godine Stavom I., prva alineja izreke, utvrđeno je da je tužitelj tokom 2019. godine, pa do 06.05.2021. godine, sistematski uznemiravan na radnom mjestu kod prvotuženog, te da je ponašanjem i postupcima neposredno nadređenog rukovodioca, odnosno drugotuženog - tadašnjeg načelnika Klinike za hirurgiju prvotuženog, izlagan nejednakom tretmanu u odnosu na ostale uposlenike, zbog čega je trpio duševne bolove i patnju, te ponižavanje od strane nadređenog sa svrhom ugrožavanja njegovog ugleda, časti, dostojanstva, integriteta, i naročito sa svrhom degradacije radnih uvjeta ili profesionalnog statusa i to na način da je drugotuženi odbijao da primi nalaze pacijenata tužioca iz privatne prakse tužioca i to nalaze kolonoskopije i patohistološke nalaze, nalažući takvim pacijentima da ponovo rade preglede kod drugog liječnika, a koje radnje su se kao takve provodile isključivo prema tužiocu, a o kojim radnjama drugotuženog je upoznat direktor i zakonski zastupnik prvotužene. Stavom I., druga alineja izreke, prvostepene presude, odbijen je tužbeni zahtjev u dijelu u kojem je traženo da se utvrdi da je tužilac počev od 2015. godine pa do 06.05.2021. godine sistematski uznemiravan na radnom mjestu kod prvotuženog, te da je ponašanjem i postupcima neposredno nadređenog rukovodioca odnosno drugotuženog - načelnika Klinike za hirurgiju, izlagan nejednakom tretmanu u odnosu na ostale uposlenike prvotuženog, zbog čega je trpio duševne bolove i patnju, te ponižavanje od strane nadređenog sa svrhom ugrožavanja njegovog ugleda, časti, dostojanstva, integriteta, i naročito sa svrhom degradacije radnih uvjeta ili profesionalnog statusa i to na način da je drugotuženi odbijao da primi druge nalaze

pacijenata tužioca iz privatne prakse tužioca. Stavom I., treća alineja izreke, prvostepene presude, konstatovano je da je povučen dio tužbenog zahtjeva (pravilno: tužbe) kojim je traženo da se naloži tuženim da prestanu sa diskriminirajućim ponašanjem i uznemiravanjem tužitelja u vezi sa radom na bilo koji od načina koje je tužilac naveo u tužbenom zahtjevu. Stavom I., četvrta alineja izreke, prvostepene presude, obavezani su tuženi da tužitelju, na ime naknade nematerijalne štete zbog diskriminacije, povrede prava ličnosti i narušavanja ugleda, isplate iznos od 2.000,00 KM, u roku od 15 dana od dana donošenja presude. Stavom I., peta alineja izreke, prvostepene presude, odbijen je zahtjev tužitelja da se tuženi solidarno obavežu na plaćanje navedenog iznosa naknade nematerijalne štete. Stavom I., šesta alineja izreke, prvostepene presude, odbijen je zahtjev kojim je tužitelj tražio da mu tuženi na ime naknade nematerijalne štete zbog diskriminacije, povrede prava ličnosti i narušavanja ugleda isplate iznos preko dosuđenog iznosa, kao i zahtjev da se obavežu na solidarnu isplatu istog. Stavom II., prva alineja izreke, prvostepene presude, obavezani su tuženi da tužitelju isplate troškove postupka u iznosu od 2.769,36 KM, u roku od 15 dana od dana donošenja presude. Stavom II., druga alineja izreke, prvostepene presude, obavezan je prvotuženi da tužitelju naknadi troškove postupka u iznosu od 549,90 KM, u roku od 15 dana od dana donošenja presude. Stavom II., treća alineja izreke, prvostepene presude, obavezan je tužitelj da drugotuženom naknadi troškove postupka u iznosu od 7.972,38 KM, u roku od 15 dana od dana prijema presude. Stavom II., četvrta alineja izreke, prvostepene presude, odbijeni su zahtjevi tužioca i drugotuženog za naknadu troškova postupka, preko dosuđenih do potraživanih iznosa, kao neosnovani.

Dopunskom presudom, odbijen je tužbeni zahtjev, kojim je traženo da tuženi, solidarno, nadoknade nematerijalnu štetu u vidu duševnih bolova, zbog umanjenja životne aktivnosti i pretrpljenog straha.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 361 524 24 Rsž 2 od 22.11.2024. godine, žalba tužitelja je djelimično usvojena i presuda Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 361524 23 Rs 2 od 01.12.2023. godine preinačena u odluci o naknadi nematerijalne štete, tako što su tuženi obavezani da solidarno isplate dosuđeni iznos od 2.000,00 KM (peta alineja I. stava izreke), te u odluci o troškovima postupka, tako što su obavezani tuženi da tužitelju naknade solidarno troškove parničnog postupka u iznosu od 345,36 KM (prva, druga i četvrta alineja I. stava izreke), u roku od 15 dana od dostavljanja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Odbijena je žalba drugotuženog u cijelosti, kao i žalba tužitelja u preostalom dijelu kao i žalba u odnosu na dopunsku presudu, te je odbijen i zahtjev stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Protiv drugostepene presude tužitelj je izjavio reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 1. u vezi sa čl. 5., 7., 207. stav 1., 210. ZPP koje su učinjene u postupku pred drugostepenim sudom (240. stav 1. ZPP-a, 194. stav 2. ZPP) i pogrešne primjene materijalnog prava (240. stav 2. ZPP-a FBiH), s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, tako da se žalba tužitelja usvoji u dijelu utvrđivanja diskriminacije i naknade nematerijalne štete ili predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi je u odgovoru na reviziju predložio da se revizija odbaci kao nedopuštena ili odbije kao neosnovana.

U smislu člana 13. stav 2. Zakona o zabrani diskriminacije (Službeni glasnik BiH broj 59/09 i 66/16) je propisano da u postupcima iz člana 12. navedenog zakona revizija je uvijek dozvoljena.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 – dalje: ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija nije osnovana.

Tužitelj u reviziji prigovara povredi odredaba parničnog postupka – navodi da nije bilo uslova da drugostepeni sud vrati prvostepenom sudu predmet radi donošenje dopunske presude, jer je žalba bila izjavljena iz svih žalbenih osnova, pa da je drugostepeni sud trebao odlučiti o takvoj žalbi bez vraćanja prvostepenom sudu da postupi po članu 194. stav 3. ZPP.

Po ocjeni ovog suda, a imajući u vidu član 209. stav 2. tč. 1. do 13. ZPP, ovakvo postupanje drugostepenog suda nije bilo od uticaja na donošenje pravilne i zakonite presude.

Neosnovano se revident poziva i na nepravičan postupak u pogledu njegovog trajanja i donošenju odluke u razumnom roku. Ovaj prigovor je iznesen i u žalbi, isti je cijenio drugostepeni sud i dao je razloge koji su prihvatljivi i za ovaj sud pa se revident radi nepotrebnog ponavljanja upućuje na obrazloženje drugostepene presude (strana četvrta posljednji pasus i strana peta, prvi pasus).

Iako se u smislu člana 240. stav 2. ZPP revizija ne može izjaviti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, revident u reviziji navodi u čemu se ono sastoji i to na način da prigovara pravnim zaključcima nižestepeni sudova koji se tiču dijela zahtjeva kojim sudovi nisu udovoljili.

Suprotno revizijskim prigovorima, nižestepeni sudovi su izvedene dokaze cijenili u skladu sa odredbom člana 8. ZPP i na osnovu slobodne ocjene dokaza utvrdili sporne činjenice odlučne za ovaj spor. Drugostepeni sud je odlučujući o žalbi tužitelja, u smislu čl. 231. ZPP, ocijenio žalbene navode odlučne sa aspekta predmeta spora, tako da obrazloženje pobijane presude sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su drugostepenom sudu poslužile kao stvarni i pravni osnov za donošenje odluke, pa je drugostepenu presudu moguće ispitati - ista nije zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP.

Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda, stranke ne mogu s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu tih dokaza, tim više što ta ocjena u konkretnom slučaju uključuje prigovore činjenične prirode koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP).

Kako nisu počinjene povrede odredaba parničnog postupka na koje revident ukazuje u reviziji, to nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Nije osnovan ni revizijski prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Revizijski prigovor pogrešne primjene materijalnog prava revident ne može sa uspjehom zasnivati na činjeničnom stanju drugačijem od onog kojeg su utvrdili nižestepeni sudovi, pa tako ni na tvrdnjama da sudovi nisu pravilno ocijenili nalaz vještaka neuropsihijatra.

Predmet tužbe su zahtjevi kojim tužitelj traži utvrđenje da je sistemski uznemiravan na radnom mjestu, naknadu nematerijalne štete zbog diskriminacije, povrede prava ličnosti i narušavanja ugleda, te nematerijalnu štetu u vidu duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti i pretrpljenog straha.

Odlučujući o predmetnim zahtjevima nižestepeni sudovi su utvrdili da je tužitelj zaposlen kod prvotuženog kao doktor medicine – specijalista na Klinici za hirurgiju na neodređeno vrijeme.

Prema navodima iz tužbe drugotuženi je neposredno nadređen tužitelju, koji mu je još 2015. godine upućivao pogrdne riječi i omalovažavao ga na radnom mjestu pred drugim zaposlenicima riječima da je „najinsuficijentniji hirurg“, da je nula, te da su u pitanju njegova stručnost i kompetencije, zatim da je uskraćivao mogućnost pacijentima da dolaze kod tužitelja te je osoblju klinike naložio da ne prihvataju nalaze iz privatne prakse tužitelja, odnosno, da odbijaju prijem nalaza i pacijenata koji potiču iz tužiocove privatne prakse, a da za to nije bilo opravdanog razloga. To su u svojim iskazima potvrdili tužitelj i svjedoci P.F., D.S., K.F. i Đ. Z. Iz iskaza ovih svjedoka, utvrđeno je da se ne prihvataju nalazi kolonoskopije i patohistološki, odnosno biopsijski nalazi, ali ne i drugi nalazi, odnosno nalazi iz drugih ordinacija. To je kod tužioca izazvalo, uznemirenje i poniženje, zbog čega je on trpio duševne bolove.

Vještak neuropsihijatar u ovom postupku se izjasnio o posljedicama na psihički status tužitelja, naveo je, da je kod tužitelja nastupilo umanjeno životne aktivnosti u procentu od 20% zbog problema na poslu te da su nastupili i duševni bolovi zbog povrede prava ličnosti, ugleda i časti tvrdeći da tužitelj trpi duševne boli jakog inteziteta 30 dana, srednjeg 90 dana, te da se duševni bolovi lakog inteziteta zadržavaju i dok postupak traje. Vještak se nije mogao izjasniti u čemu se ogleda to navodno umanjeno životne aktivnosti kod tužitelja u procentu 20 %, a niti je odgovorio na pitanje šta to tužitelj zbog navodnog umanjenja životne aktivnosti ne može raditi u svom poslu, odnosno kakve posljedice su nastupile u smislu promjena. Vještak je potvrdio da kod tužitelja nisu nastupile posljedice trajnog karaktera, a niti su iziskivale trajnu terapiju.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su zaključili da u najstrožem smislu, u konkretnom se ne radi o diskriminaciji po nekom od zabranjenih osnova, već o mobingu iz čl. 4. st. 3. Zakona o zabrani diskriminacije (u daljem tekstu, skraćeno: ZZD), a koji propisuje da je mobing oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa radnika.

Ovakav zaključak prihvata i ovaj sud jer prema izvedenim dokazima u postupku, radnjama tuženih (prvotuženog kao poslodavca i drugotuženog kao nadređenog rukovodnog radnika) iskazano je, različito postupanje, isključivanje, ograničavanje i propuštanja djelovanja, prema tužiocu, a kojima je on doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na ostala lica.

Po ocjeni ovog suda nižestepeni sudovi su pravilno ocijenili nalaz vještaka neuropsihijatra koji je zasnovan na izjavi tužitelja i njegovim medicinskim nalazima u kojima je tužitelj iznio svoje zdravstvene tegobe subjektivnog karaktera (u smislu da je degradiran, stavljanjem u drugu kolonu u rasporedu dežurstava) što je sud već ranije u postupku pravomoćno utvrdio da ne predstavlja diskriminaciju.

Naime, mišljenje vještaka sud ocjenjuje kao i druge dokaze po svom uvjerenju na osnovu savjesne i brižljive ocjene dokaza, pa iako sud ne raspolaže stručnim znanjem iz predmeta vještačenja, ovlašten je da cijeni nalaz i mišljenje vještaka kao i druge dokaze, jer ako tako ne bi postupao, bio bi potčinjen mišljenju vještaka, što je neprihvatljivo.

U vezi sa navedenim, imajući u vidu da se vještak neuropsihijatar nije mogao izjasniti u čemu se kod tužitelja ogleda umanjeno životne aktivnosti u procentu 20 %, da nije odgovorio na pitanje šta to tužitelj zbog navodnog umanjenja životne aktivnosti ne može raditi u svom poslu, odnosno kakve posljedice su nastupile u smislu promjena, kao i da je vještak potvrdio da kod tužitelja nisu nastupile posljedice trajnog karaktera, a niti iziskivale trajnu terapiju, sudovi osnovano nisu nalaz prihvatili kao stručan i objektivni.

Pravilno je odmjerena visina naknade nematerijalne štete zbog diskriminacije, povrede prava ličnosti i narušavanja ugleda, saglasno odredbi čl. 200. ZOO, u iznosu od 2.000,00 KM, pri

čemu su sudovi vodili računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kome služi ta naknada. Kako tužilac nije dokazao postojanje umanjenja životne aktivnosti, pravilano zaključuje drugostepeni sud da nije bilo mjesta usvajanju tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete u vidu pretrpljenih bolova i straha, a kako je to odlučeno dopunskom presudom od 04.06.2024. godine.

O troškovima postupka drugostepeni sud je pravilno odlučio primjenom člana 387. stav 1 i 386. stav 3 ZPP.

Ostali revizijski prigovori tuženog nisu od odlučnog značaja sa aspekta predmeta spora (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP).

Kako ne stoje razlozi u reviziji, kao ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je reviziju odbiti primjenom člana 248. ZPP.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije, budući da nije postigao uspjeh u revizijskom postupku (čl. 397. st.1. u vezi sa čl. 386. st.1. ZPP).

Predsjednica vijeća
Silvana Brković – Mujagić, s.r.